

GUIA PER AL PORTAFOLIS DOCENT

Breu explicació de l'essència i la funció del *portafolis docent*

El *portafolis docent* es deriva dels portafolis professionals els quals neixen en un primer moment en els ambients professionals del Canadà i dels Estats Units. Es tractava d'una carpeta o dossier que utilitzaven els professionals moderns (arquitectes, artistes, dissenyadors, etc.) per a presentar-se davant de possibles clients tot mostrant els millors productes de la seva creació. Amb això pretenien evidenciar les seves habilitats així com les competències professionals adquirides al llarg del seu desenvolupament professional, i això a partir del recull de mostres tangibles de 'bona feina'.

Aviat l'ús del portafolis professional s'estén al context de la formació del professorat en el qual s'incorpora **com a instrument per a mesurar les competències i les habilitats dels docents en moments diversos del seu desenvolupament**. I així, el *portafolis docent* es fa servir en primera línia com a eina formativa amb una component important de reflexió. És un instrument, l'autor o l'autora del qual és la mateixa persona en formació, on deixa constància i reflexiona sobre el seu propi procés de desenvolupament professional durant la formació. A grans trets podem dir que l'estructura bàsica d'aquest tipus de portafolis correspon a la d'una carpeta amb tres separadors:

- 1) Anàlisi de la situació de partida (*Fase d'Autoanàlisi - Portafolis Inicial*)
- 2) Contrast amb altres mirades i desenvolupament i execució d'un pla d'acció per a canviar i millorar la situació de partida (*Fase de Contrast i Redescrípció - Portafolis Intermedi*)
- 3) Anàlisi de la nova situació, mirant enrere i valorant els canvis que s'hagin produït (*Fase d'avaluació - Portafolis Final*)

Per tal de poder fer aquesta anàlisi és imprescindible **recollir documentació** del procés de canvi que s'està seguint. L'objectiu d'aquest recull és el de contrastar la situació d'origen amb l'actual. I és en aquest sentit que es considera que el fet de confeccionar el portafolis serveix com a eina que potencia la reflexió, una reflexió basada en el **contrast en el temps**.

PORTAFOLIS INICIAL

Aquest primer portafolis m'ajuda a documentar **el meu punt de partida** i a entreveure cap a on vull anar:

- *D'on parteixo?*
- *Començo a intuir cap a on vull orientar el meu procés de millora?*

Per a documentar el meu punt de partida recullo evidències del procés d'autoobservació i anàlisi i les reflexions que n'he extret:

1. Anàlisi de **bones pràctiques meves** i el contrast amb d'altres dels meus companys i companyes
 - *Quins punts forts he detectar en la meva manera de fer?*
 - *A què dono un valor especial ?*
 - *Què ha d'acomplir una bona pràctica per a mi?*
 - *Què m'ha aportat l'intercanvi de bones pràctiques amb altri?*
2. Primera pluja d'idees personal del que jo entenia per un **“bon treball de”** (àmbit de coneixement de la formació) i el mapa conceptual que hem construït col·lectivament a la sessió després del debat amb altri (companys/es, persones formadores)
 - *Què m'ha aportat aquest contrast?*
 - *Observant els àmbits que han sortit en el mapa, què crec que ja faig i en què crec que hauria d'incidir-hi més? (Autoavaluació)*
3. **Les meves primeres observacions:**
 - *Què he detectat de positiu en la meva actuació?*
 - *Quines inquietuds, quins interrogants han aparegut?*

Després d'aquestes primeres sessions i del procés d'autoanàlisi de la meva tasca docent:

- *Què vull compartir amb el grup sobre el meu procés d'autoobservació i anàlisi?*
- *Començo a intuir cap a on vull orientar el meu procés de millora?*
- *En quins aspectes coincidim en quins divergim amb els companys i companyes?*

PORTAFOLIS INTERMEDI

En aquesta fase, després de la fase d'autoanàlisi que m'ajuda a definir el meu punt de partida, inicio una fase de contrast amb altres (companys/companyes; persones formadores; models didàctics en forma de bones pràctiques, articles, conferències) que m'ajuden a acabar de definir l'àmbit a millorar i a començar un procés de **construcció de noves alternatives d'actuació fonamentades**, per tal de donar resposta a l'objectiu de millora que m'he plantejat.

En aquest separador del portafolis recolliré:

1. Tot allò que m'ha suggerit el **CONTRAST** entre les meves idees i les idees d'altres respecte al meu objectiu de millora:
 - Idees que m'han aportat el debat amb altres companys i companyes i les persones formadores en sessions presencials o en els fòrums al moodle.
 - Les idees més rellevants extretes del **contrast amb la T** en forma de :
 - Bones pràctiques de persones expertes (*Quins aspectes m'han resultat més interessants? Què no faig jo? Per què? Quins problemes em planteja? Què podria incorporar a la meua aula?*)
 - Lectures amb les meves reflexions recollides en les fitxes de lectura. (*Què relaciono de les meves experiències d'aula amb els paradigmes teòrics? Què podria fer servir per a reelaborar la meua pràctica? En forma de què? Quins interrogants em planteja? Quines noves perspectives m'obre? ..*)
 - Les sessions de formació o conferències de persones expertes. (*Full de continuïtat*)
2. A partir d'aquí construeixo el **MEU PLA D'ACCIÓ**:
 - ***Això que m'ha suggerit el contrast amb altres mirades, com ho podria materialitzar didàcticament parlant? En forma de què?***
 - ***Quines accions concretes duré a terme a l'aula o al centre per a aconseguir l'objectiu que m'he fixat?***
 - *Quines accions pedagògiques?*
 - *On? Amb quin grup d'aprenents?*
 - *Quan? En quant de temps? Des de fins a ...?*
 - *Com puc observar el que estic fent? Quins instruments em poden ajudar?*
 - *Com puc recollir evidències dels efectes de la intervenció pedagògica?*

PORTAFOLIS FINAL: “Mirant enrere” AVALUACIÓ GLOBAL DEL MEU PROCÉS DE CANVI

Contrast en el temps:

- *Com he treballat fins ara l'aspecte que m'he proposat millorar? Per què ho he fet així?*
- *Quines idees i pràctiques d'altri, quines lectures m'han resultat més suggerents i enriquidores respecte al meu objectiu de millora? Quines han estat les aportacions concretes que han fet sacsejar la meua manera de fer i les meues idees al respecte?*
- *Aquestes idees que m'han suggerit, com ho he traduït a la meua tasca docent? En forma de què?*
- *Què he anat canviant en la meua pràctica docent al llarg de tot aquest procés?*
 - Per a aquest canvi , presento les evidències següents:
 - Per a aquest altre , presento aquestes evidències:

Per a documentar aquest canvi, faig una **tria argumentada d'evidències** : *Per què són significatives?*

Avaluació i conclusions:

- Com avaluo el meu procés?
 - *Comparant la selecció de les primeres evidències i de les últimes, quin canvi significatiu percebo?*
 - *A partir dels enregistraments amb algun instrument d'observació que he recollit en els diferents moments de la meua actuació i de les reflexions successives, com avaluo la meua actuació? Què ha suposat per a mi, per al meu alumnat, per a l'ambient de classe, per al centre.....?*
 - *Com m'he sentit durant el procés? Com em sento ara?*

Contrasta l'avaluació que fas del teu portafolis amb una avaluació més externa, la qual cosa t'aconduirà de ben segur a la constatació d'unes conclusions altament interessants.

Noves perspectives:

- *Quins nous dubtes, reptes se m'han despertat?*
- *Quins nous objectius em plantejo de cara a noves accions pedagògiques?*